

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی افغانستان
ریاست امور محصلان خصوصی
مؤسسه تحصیلات عالی خواجه عبدالله انصاری (دۅ)

پالیسی انصاف و عدالت

زمستان ۱۳۹۹

مقدمه

انصاف و عدالت یک اصل کلی حقوقی است و گاه به عنوان اصول عالی اخلاقی که می‌تواند قواعد حقوقی را کنار بزند «اصول عدل و انصاف» مورد استفاده قرار می‌گیرد. اصل انصاف و اصول عدل و انصاف دارای کارکردهایی می‌باشند که در حل فصل دعاوی، منجر به صدور آرائی به دور از قواعد غیرقابل انعطاف با در نظر گرفتن شرایط و جوانب هر مسئله مطابق و مطابق با عدالت، می‌گردد.

همواره یکی از دغدغه‌ها و موضوعات بسیار مهم محققان، نویسندگان، روشنفکران و هر فرد اجرای عدالت و انصاف در زمینه‌های آموزشی است. موضوعاتی از قبیل نژادپرستی، جنسیت، مذهب و امثال آن که از امیال فردی است می‌تواند بر روند آموزش در یک نهاد تحصیلی تأثیر بگذارد. مهم‌ترین رکن توسعه در ابعاد فردی، سازمانی و اجتماعی، آموزش است؛ که سازندگی و بهبود و تعالی انسان را به همراه دارد. آموزش تجربه‌ای است مبتنی بر یادگیری و به منظور ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در فرد تا او را به انجام کار و بهبود بخشی توانایی‌ها، تغییر مهارت‌ها، دانش، نگرش و رفتار اجتماعی کند.

آموزش هنر یا فنی است که به صورت راهنمایی یا حمایت نیروهای طبیعی و استعدادها را فراگیر و با رعایت قوانین رشد طبیعی و با همکاری خود او برای زیستن تحقق می‌پذیرد.

پذیرش قاعده‌ی حقوقی عدل و انصاف به عنوان مستند و منبع صدور حکم و نیز منبع مهمی برای ارائه تدریس در محیط آکادمیک یک امر پذیرفته شده است و بدین معناست که استادان در هنگام تدریس این مهم و اساسی را که مبنای آن بر اساس عدل و انصاف استوار باشد در نظر گیرد.

حق آموزش

حق تحصیل و آموزش بخشی از حقوق بشر است که در اسناد داخلی و بین‌المللی و نیز در ماده ۲۲ قانون اساسی کشور مورد پذیرش قرار گرفته است.

منشور انصاف و عدالت

۱. حق برخورداری از تکریم و مسئولیت رعایت آن برای دیگران؛
۲. حق برخورداری از عدالت اجتماعی در اجرای قانون بدون لحاظ جنسیت؛

۳. حق بهره‌مندی از صحت (محیط کار و ...) و اطلاعات و آموزش‌های مورد نیاز؛
۴. حق آگاهی و مشارکت در همه‌ی برنامه‌های داخل دانشگاه به صورت فراگیر؛
۵. حق دسترس فراگیر و عادلانه به امکانات ورزشی و آموزشی در زمینه‌های ورزشی و تربیت بدنی؛
۶. حق مشارکت در سیاست‌گذاری و پلان‌گذاری دانشگاه، دیپارتمنت، کمیته‌ها و دانشکده؛
۷. حق کسب مهارت‌های لازم به صورت فراگیر و عادلانه؛
۸. حق کسب مهارت‌ها و افزایش ارتقای ظرفیت به صورت عادلانه و منصفانه؛
۹. حق برخورداری از جایگاه شایسته و متناسب شان و منزلتی که در دین اسلام و نیز قانون اساسی در نظر گرفته است؛
۱۰. ایجاد فرصت و امکانات عادلانه و رفع تبعیضات ناروا در تربیت نیروهای متخصص به منظور بهره‌گیری از تخصص آنان در توسعه دانش و تعالی جامعه؛
۱۱. افزایش توانمندی و کسب مهارت‌های لازم برای زنان جهت ایفای موثرتر مسئولیت‌های فرهنگی، خانوادگی و اجتماعی زنان و دختران؛
۱۲. اتخاذ تدابیر قانونی و آموزشی انعطاف‌پذیر و متناسب با مسئولیت‌های خانوادگی زنان؛
۱۳. توسعه کمی و کیفی امکانات آموزش عالی برای همه به صورت عادلانه و برابر؛

سیاست‌ها و راهبردهای ارتقای آموزش سلامت

۱. سلامت به عنوان جایگاه والای انسان در جامعه نقش تعیین‌کننده دارد که دانشگاه بر حق سلامت در بهره‌مندی و دسترسی به خدمات، حمایت‌ها و مراقبت‌های صحیح - درمانی مورد نیاز و با کیفیت مناسب تأکید می‌نماید، بنابراین به منظور تضمین سلامت افراد و دستیابی به مراقبت‌های همه‌جانبه و مورد نیاز بر عوامل زیر تأکید دارد:
۲. حق سلامت: حق سلامت افراد به معنای برخورداری از سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی در زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی با توجه به ویژگی‌های آنان در مراحل مختلف زندگی بوده و از جمله حقوق طبیعی و همگانی محسوب می‌شود و مسئولیت تأمین آن برعهده دولت است که این دانشگاه نیز در راستای سلامت افراد تلاش می‌کند.
۳. ارتقاء و توسعه سلامت در ابعاد جسمی، روانی، فرهنگی اجتماعی و معنوی به ویژه دانشجویان دختر؛
۴. افزایش آگاهی دانشجویان از دانش و نیازهای سلامت و نقش آنها در آموزش

۵. توانمندسازی، آموزش، افزایش آگاهی و حمایت از دانشجویان در خصوص مهارت‌های لازم؛

تقویت عوامل ساختاری

دانشگاه به دنبال ایجاد ساختارهای مناسب اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و فکری است که در این راستا پالیسی‌های زیر را دنبال می‌کند:

۱. فراهم‌سازی شرایط مناسب جهت امکان مشارکت و همکاری کارکنان، استادان و دانشجویان؛
۲. فراهم‌سازی وضعیت مطلوب آموزشی و تربیت‌نیروهای متخصص؛
۳. فراهم‌سازی سیستم مناسب به منظور انتخاب نیروهای انسانی متخصص؛
۴. فراهم‌سازی زیرساخت‌های الکترونیک در جهت استقرار عدالت آموزشی؛
۵. پرداخت و پاداش‌ها در دانشگاه دارای مکانیزمی عادلانه؛

تقویت عوامل رفتاری

دانشگاه به منظور تقویت وضعیت فردی در تلاش است تا به منظور رسیدن به عدالت آموزشی عوامل فردی را تقویت نماید، بنابراین پالیسی‌های زیر را دنبال می‌کند:

۱. آگاهی کارکنان و استادان از این‌که به طور دقیق بدانند که بدنبال چه هستند.
۲. کسب آگاهی صحیح از خواسته‌ها و نیازهای دانشجویان توسط استادان؛
۳. تقویت درک مناسب استادان از سیستم‌های ارتباطی مناسب؛
۴. تقویت باور و نگرش و انگیزه کافی و مناسب استادان و کارکنان؛
۵. بهره‌گیری از کارکنان و مدیران با تجربه در راستای رفع اشکال و آموزش با کیفیت و انجام برخورد مناسب با ارباب رجوع.

دستیابی به عدالت آموزشی

به منظور دستیابی به عدالت آموزشی دانشگاه نیازمند برنامه‌های موثر اند که در این میان دانشگاه پالیسی دارد تا در این بخش اقدام‌های زیر روی دست گرفته شود:

۱. توسعه مشارکت ذی‌نفعان آموزشی در همه‌ی تصمیم‌گیری‌ها (دانشجویان، کارکنان، استادان و سهامداران)؛
۲. توزیع برنامه‌ها بین دانشجویان، کارکنان و استادان؛

۳. تأسیس و فعال‌سازی انجمن‌های دانشجویی به منظور سهم‌گیری در برنامه‌های آموزشی و مدیریتی؛
 ۴. بازننگری و اصلاح برنامه‌ها و سیاست‌های دانشگاه با مشارکت دانشجویان، کارکنان و استادان.
 ۵. فراهم کردن زیر ساخت‌ها و امکانات لازم جهت افزایش زمان یادگیری و کاهش بی‌برنامه‌گی در ایام تعطیلات؛
 ۶. توجه به زمان آموزش با توجه به تفاوت‌های یادگیرندگان در برنامه‌های درسی؛
 ۷. توجه به کلیه ظرفیت‌های وجودی دانشجویان (علائق و استعدادها و نیازها) سطوح مختلف در برنامه درسی؛
 ۸. توجه به راهنمایی و مشاوره (تحصیلی و تربیتی و شغلی)؛
 ۹. توجه به شایستگی‌ها در به‌کارگیری و تأمین نیروهای انسانی در حوزه آموزش؛
 ۱۰. فرصت برابر در برخورداری از امکانات دانشگاه و استادان با تجربه و ماهر؛
 ۱۱. ارزیابی دوره‌ای صلاحیت استادان و کارمندان با استانداردهای تدوین شده؛
 ۱۲. توزیع متناسب و عادلانه منابع و امکانات آموزشی برای دانشجویان و کارمندان؛
 ۱۳. به روز کردن تسهیلات و منابع (آموزشی، پژوهشی و فناوری، آزمایشگاهی و کارگاهی)؛
 ۱۴. توزیع عادلانه امکانات رفاهی و تسهیلات در دانشگاه به تناسب تفاوت‌های جسمی دانشجویان جهت ارائه خدمات؛
 ۱۵. رعایت تناسب استاد و محصل در کلاس‌های آموزشی؛
 ۱۶. حمایت از افراد دارای وضعیت اقتصادی ضعیف، معلول و معیوب؛
 ۱۷. توجه به برنامه‌های کارآفرینی و مهارت‌های آموزشی برای دانشجویان به منظور ورود به بازار کار؛
 ۱۸. رعایت عدالت در رفتارها و روابط متقابل ذی‌نفعان آموزشی؛
 ۱۹. رعایت تناسب انتظارات استادان با توانایی‌های دانشجویان؛
- امکان اجرایی پالیسی انصاف و عدالت
- به منظور اجرایی شدن پالیسی انصاف و عدالت دو گروه استاد و دانشجو همیشه در کنار هم معنا پیدا کرده تا آموزش موثر صورت گیرد، بدین لحاظ لازم است که به منظور اجرایی شدن این مهم فعالیت‌ها و اقدام‌های زیر در محیط آکادمیک صورت گیرد:
۱. استاد و کارمند در گفتگو و مراوده با دانشجویان انصاف و عدالت را رعایت می‌نماید؛
 ۲. استاد و کارمند در تصمیم‌گیری در باره دانشجویان انصاف و عدالت را رعایت می‌نماید؛
 ۳. استاد در تصمیم‌گیر خود به طور فعال همه دانشجویان را مشارکت و سهیم می‌سازد؛

۴. استاد و کارمند در برخورد با دانشجویان احترام و شأن آنها را رعایت می‌نمایند؛
۵. استاد و کارمند در تعامل با دانشجویان بدون توجه به وضعیت درسی آنها با همه به طور یکسان برخورد می‌کنند؛
۶. استاد و کارمند در تعامل با دانشجویان بدون توجه به مذهب آنها با همه به طور یکسان برخورد می‌کنند؛
۷. استاد در نمره‌دهی پاسخ به سوالات سابقه‌ی بد او را معیار قرار نمی‌دهد؛
۸. استاد به هنگام تدریس در پاسخ به سوالات دانشجویان برای همه به یک اندازه صبر و حوصله به خرج می‌دهند؛
۹. استاد سوالاتی را که در کلاس به خاطر ارزیابی صنفی انجام می‌شود بصورت یکسان مطرح می‌کنند؛
۱۰. استاد در طراحی سوالات از محتوای تدریس شده سوال استخراج می‌کند؛

پالیسی انصاف و عدالت موسسه تحصیلات عالی خواجه عبدالله انصاری^(ه) طی پروتکل شماره (۲۱) مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۸ شورای علمی موسسه تحصیلات عالی خواجه عبدالله انصاری مورد تصویب قرار گرفت.

دکتر اسدالله رادمند

رئیس مؤسسه تحصیلات عالی خواجه عبدالله انصاری